

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un sir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr. a treia-ora 5 cr.; și tiratura de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază. Numeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc pe acțiuni

Un interviu.

I.

Trebuie să remarcăm un nou act în farsă politică, pe care părintele Lucaci nu-o joacă dela eliberarea sa din temnița Seghedinului încoace. Actul acesta ni-se desfășură în interviu pe care l-a publicat ziarul maghiar, organul partidului popular, *Alkotmány*, și pe care l-am reprodus și noi întreg în numărul de ieri al *Tribunei*.

Într-adevăr noi nu mai pricepem pe părintele Lucaci, precum nu-l mai pricep nici cei mai de aproape oameni ai dînsului, precum nu-l mai pricepe nime. Din entuziasmat luptător, care a răpit cu sine întreg poporul, părintele Lucaci a ajuns astăzi o enigmă, un mare semn de întrebare.

Aforisma publicată tot în numărul de ieri al *Tribunei* se nimereste foarte bine și la părintele Lucaci.

„Bărbatul prudent — zice Bulwer — poate conduce un stat, însă cel entuziasmat e, care-l întinerește, sau îl ruinează”.

Întocmai așa stăm cu părintele Lucaci. Prin entuziasmul său a fost în stare a ridica cornul de țeară în giurul său, a fost în stare a întineri poporul întreg și a-l înălța, dar' acum tot dînsul este acela, care printr'un rol dubiu și dublu, a încurcat de repezite-ori situația în care am ajuns, și tot mai continuă a o încurca, și astfel prin îndelungarea ei, a ne duce tot mai aproape de ruină.

Din entuziasmat luptător, care știa fermeca cu cuvântul său cald masele poporului nostru, părintele Lucaci s'a prefăcut într'un aspirant de diplomat, care ne vorbește cu două înțelesuri și cu o prefăcătorie și cu o preschimbare a stărilor faptice, de care-că nu mai știi unde ești.

Decât că prefacerea părintelui Lucaci din tribun în diplomat nu s'a sîrșit pe deplin; dînsul vaccinează între aceste două direcțiuni deosebite și de aici provine duplicitatea și dubietatea rolului său, duplicitate, care ne încurcă și ne pune într'o necuprinsă îndoială asupra d-sale. Asta l-a făcut pe părintele Lucaci de astăzi o enigmă înaintea tuturor, un semn de întrebare, la care nici dînsul nu mai știe răspunde.

Vaccinarea aceasta s'a observat dela eșirea sa din temniță în diferite ocașii.

L-am văzut zelând pentru mergerea la Bánffy, și prezentându-se la acest prim-ministru maghiar în contra voinței presidentului comitetului național și a celorlalți. L-am văzut apoi earăși anunțând cu mare emfază de tribun, ca se nu zicem demagog, că va da „un cuvânt către poporul românesc din umbra columnei lui

Traian”. De altă parte însă nu numai că nu s'a dat cuvîntul dela columna lui Traian, dar' a refuzat a iscăli și *Manifestul*, care tot din pricina d-sale a întârziat atîta, și pentru care astăzi toți cei-ce l-au subscris trebuie să intre în temniță și să plătească amende de bani.

Alergînd din Roma direct la *București*, — o cale simbolică, cu însemnătate ce se cuvine unui adevărat *tribun* și *apostol* — îl vedem primit cîm numai un mare *tribun* și *apostol* al românismului poate fi primit în capitala regatului român atunci, cînd el se reîntoarce — deși cu oare-care deviere — din temnițele dușmănosului maghiarism.

Îndată însă după primirea entusiastă de care a fost făcut pînăș părintele Lucaci trece în rola de *diplomat* și-l vedem abicînd a participa la un *banquet* — sub pretext de morb — și refuzînd să patroneze un concert dat de aceiași studenți, cari l-au făcut ca ieri strălucita primire.

La Sibiu — unde izbucnise criza — aceeași preschimbare se repetă. La început cu diplomatică apucătură părintele Lucaci vrea să împace și focul și apa: dă vot de încredere presidentului, dar' fără a lipsi de patronajul său pe ilustrii sîrșirăți, cari în contra aceluiași president porniseră o campanie secretă și aceluiași president îi denegaseră ascultarea, luînd poziție hotărît contra lui și amenințându-l cu... „*presidenții se pun și se depun!*”

Încercarea, ori-cît de diplomatică, nu reușește — și atunci părintele Lucaci, revenind la temperamentul său adevărat, tună și detună, trăsnește și fulgeră, ca un adevărat *tribun* — dar' nu contra dușmanilor maghiari, ca de obicei, ci contra presidentului comitetului național, contra tovarășului său de lupte și suferințe, căruia l-a devenit contrar politic. Este actul cunoscut al „*Protestului*”...

Urmează o lungă și chinuitoare pauză. Părintele Lucaci trăește în tăcere și retragere la Șişești. Evenimentele însă își fac neconturbate cursul lor, și intriga cea mare, isvorul cert și al dubietății, de care s'a împărțit părintele Lucaci, se descopere și se dă de gol prin adevăratul bărbat, care se frînge, dar' nu se pleacă și care nu cunoaște duplicitatea, prin *Aurel C. Popovici*.

Lumea se luminează; oamenii își deschid ochii și văd... Părintele Lucaci e învîlit în umbră...

Atunci revine la *diplomatul* și scrie *Declarațiunea* cunoscută dela 15 Martie. Această declarație, scrisă în ton sedat, cumpetat, neobicinuit la părintele Lucaci, reamintește trecutul frumos de *tribun* al autorului ei, la dovedirea căruia deși nime nu l'a tras la îndoială, se provoacă

într'unele la tineri, ca domnul A. Vajda-Voevod, Dr. Iuliu Maniu, Dr. E. Dăianu, într'altele la „amicul meu Iuliu Coroiu”; susține apoi, că în tot decursul crizei rolul d-sale a fost cel mai corect, ear' în sîrșit condamnă „*ideea politică a lui Brote*” prezentată de dl Aurel Popovici.

Declarațiunea aceasta cu fond de *tribun*, dar' în formă diplomatică, n'a îndestulit, pentru-că n'a putut îndestuli, lumea românească. A urmat apoi o nouă pauză, un nou interval de retragere și tăcere, în care însă se spune și se știa, că părintele Lucaci lucră pe o mână cu acela, a cărui „*ideea politică*” o condamnase, și că zelează pentru discreditarea „*Tribunei*” și înființarea unei *noue „Tribune”* botezată înainte de a se naște *Tribuna Veche*.

Fatalitatea ne aduce o corespondență, în care se arată cum *brotismul* se lățește pe urmele părintelui Lucaci și ca dovadă se spun trei fapte grave. Corespondența se publică pentru a se vedea ce e adevărat...

Aceasta e un privilegiu. Părintele Lucaci în loc să răspundă *cumpetat*, cum era scrisă corespondența, și *obiectiv*, cum se cere dela un bărbat conducător cu aspirații diplomatice, și *cinstit*, cum se cuvine unui preot cult și ales, lucrează a înjura dela primul moment, și sloboade un riu de frase, adevărat demagogice, ale cărui unde devin din ce în ce mai murdare.

Era rolul tribunului, dar' rolul se făcea nu față cu dușmanii, ci față cu contrarii politici din neamul său, față cu tovarășii sei de luptă de ieri, față cu acela, la a căror mărturisire se provoca mai ieri altă-ieri, spre a-și prezenta trecutul frumos. Era rolul de *tribun*, dar' un *tribun* la care locul *entuziasmului* l'a luat *patima rea*, și care își uita, că mai e și om, și preot, care trebuie să strălucească ca exemplu în toate, chiar și în polemii cu ziarele.

La punctul acesta — mai ales la calificarea rolului atins aci — ne rîrîngem, sîntem mai cumpetați decât ar trebui să fim, și anume nu vom să numim toate cele cu numele cel adevărat, pentru-că presupunem cele mai bune, și credem, că *azi*, chiar și părintele Lucaci regretă ce a făcut, și nu cu drag și-ar receta scrisese sale publicate prin „*Revista*” și „*Gazeta*”.

Sînt pete, pe cari nici contrarului politic nu vrem să l-le arătăm prea mult. După acest act, în scurt interval, — căci nici nu s'a încheiat definitiv — urmează altul.

Este cel mai nou și nu putem zice că e ultimul. Prin el părintele Lucaci ear' revine la diplomație. Acesta e interviul din „*Alkotmány*”, cu care ne vom

ocupa mai detaliat în alt articol. E bine să ne cunoaștem odată — și să nu ne mai încurcăm prin îndoielnice ținute și preschimbări de roluri.

Sibiu, 22 Septembrie n.

Visita Monarhului nostru la București. Primim din *Craiova* o broșură — e numai de 15 pagini — intitulată: „*Visita Împăratului-Rege Franz Josef în România, de August Pessiakov*”, fost vicepreședinte al camerei deputaților.

Cum presa română din regat așa de puțin s'a declarat asupra acestui mare eveniment, vom face cunoscută această broșură, care la tot cazul va fi exprimînd opinia măcar a unei părți a fraților de peste Carpați.

Opinia aceasta o anticipăm resumată în următoarele: Îndoială asupra scopului adevărat al vizitei, neîncercare în diplomația austro-ungară, neîncercare în diplomația „improvisată” ai României, dar' încredere în Regele Carol, în „ale cui mâni abile și puternice se află firele politice externe” a României.

Sîrbii și alegerile. Zastava, în numărul ei dela 18 c., își pune întrebarea la care partid politic maghiar se se alipească Sîrbii în proximele alegeri?

Pentru partidul guvernamental numele de sîrb, biserica și școala sîrbească, cum și limba noastră maternă, sînt tot atîtea țandure în ochii lui; ear' ideea statului unitar maghiar a partidului guvernamental este mormentul nostru, cel-ce vrea deci să trăiască nu se poate alia cu cioculul său.

Apponyi și partidul național numai o singură națiune cunoaște, națiunea politică ungară, și pînă-cînd Apponyi nu dă desînsiri, că ce înțelege el sub națiunea politică ungară, Sîrbii ungureni nu pot să-l spriginească. Trecutul politic al lui Ugron și partidului său nu permite Sîrbilor să se alieze cu el. Mai e partidul popular (catolic), care dintre toate partidele politice maghiare s'a arătat mai preventor. Partidul acesta a fost totdeauna cu bunăvoință față de naționalități și avînd în considerare, că în întreaga țeară are aderenți, acest partid stă mai aproape de naționalități.

Zastava își termină articolul cu următoarele:

„Noi Sîrbii numai în acel caz ne putem dîmite la trguile politice cu vre-unul dintre partidele opoziționale maghiare, dacă partidul respectiv ne dă în privința aceasta garanțe corăspunzătoare, și anume nu numai nouă, ci și celorlalte naționalități”.

Apponyi la Timișoara. Adunarea apponyștilor la Timișoara s'a ținut în 20 Septembrie n. Contele Apponyi a vorbit cu multă înverșunare contra guvernului, agîtînd din răspuneri pentru partida „națională”, și

apărîndu-se de acusa, că el ar fi rupt firul „fusunii”. „Camera — a zis dînsul — va fi probabil disolvată în Octomvrie. Pînă atunci proiectul despre judicatura Cariei nu se poate ridica la valoare de lege și astfel avem prospecte de alegeri după șablonul celor dela *Stomfa* și *Gurald*, după-cum a și anunțat guvernul”. Privitor la chestiunea naționalităților a zis între alte multe sofisterii, că: „programul partidei naționale” conține egala îndreptățire a naționalităților în statul maghiar unitar”. (Ce absurditate șovinistă! R. Trib.). Discursul a fost rostit în insistența publicului nemțesc — aproape întreg nemțesc. Deputatul Paul Drakulics l'a tîlmăcit în urmă sîrbește, *Petru Jurma* (nefericitul! — R. Trib.) românește, ear' redactorul Carol Steiner vorbi nemțesc, îndemnînd adunarea la luptă însuflețită pentru principiile lui Apponyi.

„Dreptatea” scrie, că Apponyi ar fi zis la adresa ei: „Domnii dela „Dreptatea” se nu creadă, că numai naționalitățile sînt apăsate sub acest guvern, fiindcă ceilalți concetățeni sînt tot așa de apesați”.

Cehii

despre

congresul kulturegyletist.

În numărul său dela 18 c. *Národní List* se ocupă în trei coloane, la locul prim, de congresul kulturegyletist, intitulîndu-și articolul: „O privire în inima maghiarimii”. În-cepe astfel:

„Maghiarii nu numai că au noroc uimitor, dar' ei au, precum este cunoscut, de cînd cu pogorirea lui Kossuth, și pe Dzeul lor propriu: „*Dumnezeul Maghiarilor*”. În curînd vor ave pentru acest Dumnezeu separat al lor și o misă separată proprie”.

Ziarul comentează aici știrea, că Papa a conferit preotimii catolice dreptul, de a pute ofiția, în 2 Octomvrie, întru sîrbătorirea mileniului, o misă deosebită și a zice o rugăciune specială; că în sîrșit în amintita zi Vaszary va sluji, în Budapesta, această nouă misă cu deosebită pompă. Avînd în vedere politica religioasă a tuturor partidelor maghiare, condensată în legile păgâne bisericești, contra cărora Curia a protestat într-atîta, ziarul își explică acest favor din partea Vaticanului earăși ca un noroc.

Pe urmă autorul vorbește de congresul kulturegyletist. Enumerînd unele calități ale Maghiarilor, din care se poate explica norocul lor ne bu, ziarul scrie:

„Eacă dar' în ce constă originea și secretul succeselor politice și naționale ale Maghiarilor, succese, care atît de dureros string inima noastră ceho-slavă, de oare-ce ele amenință și rănesc de moarte pe frații noștri de același sânge, cari de sigur nu sînt mai puțin înzestrați de natură, ba sînt mai nobili de suflet, dar', durere, mai puțin îndrăzneți, mai puțin dărji, decât rivalii lor din viața arpadiană.”

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Teara viitorului.

Rumänien, ein Land der Zukunft, de G. Beniger. Stuttgart 1896.

— Recensiune. —

(Urmare.)

După-ce am dat un scurt raport din cele-ce spune autorul despre țeară, despre produsele ei și despre trecerea, care o au acestea în comerț, voesc în cele următoare să fac un scurt extras din cele-ce spune autorul despre *poporul român*. Ca și cu istoria României, așa și cu istoria poporului român se ocupă foarte puțin. În introducere spune următoarele: Poporul român a fost în contact neînterupt cu alte națiuni, sau mai bine zis a fost în continuu atacat de armate dușmănoase, cu care a trebuit să se lupte pentru existență. Dar' tocmai prin aceasta și prin guvernarea din partea străinilor, poporul român a fost pînă în secolul acesta împedecat în dezvoltarea sa. Locuitorii României, 6 milioane și jumătate la număr, fac parte dintr'un popor mare romanic, împărțit

în cinci state, care însă cu toate acestea locuiește la o altă compact și pe care îl uneste aceeași origine, aceeași limbă, aceleași obiceiuri și în parte aceeași istorie și religione. O înrudire cu celelalte popoare romanice se arată încă și astăzi în portul și în modul de trai, în obiceiurile și în însușirile caracteristice ale poporului; și cuvintele românești sînt cea mai mare parte de origine latină. Ocupîndu-se cu istoria poporului român sub domnia Fanarioților, zice: Cel mai trist timp a fost pentru poporul român stoarcerea lui prin tirani străini; țeranul nu avea nici drepturi, nici posesiune. Și astăzi încă în privința locuinței, nutremîntului și a tot, ce se referă la existența omenească, țeranii au pretențiuni foarte modeste, așa încît ai crede, că numai într'o lipsă extraordinară ar pute să se deprindă un popor la un astfel de trai. Adevărată cauză însă zace în acele stări asiatice, cînd stăpînitorii țerii, din ori-ce îmbunătățire în modul de trai al țeranului, făceau concluziuni la averi mai mari în bani; și îndată-ce aceasta se dovedea, respectivul țeran rămânea fără avere. Din tot opul reese, că poporul român este un popor capabil de o cultură înaltă, și dacă pînă acum nu s'a putut dezvoltă conform calităților sale, cauza a fost domnia și asupririle străine. Din dezvoltarea

istorică — zice autorul — se explică și lipsa de lucrători, care domnește în întreg Orientul. Țeranul liber ține de o înjosire a lucră pe plată. Vecinii se ajută reciproc la lucrarea pămîntului și la seceriș. Un străin ar fi sedus, se tragă de aici concluziuni asupra zelului țeranilor români; această concluziune ar fi superficială. Multe mii de lucrători străini merg pe timpul lucrului în România*). Guvernul a început a se îngrijii, ca numărul acestora să nu fie prea mare. După-cum am amintit țeranii au început în timpul din urmă a ține cont de instrucțiunile, care le dă guvernul sau așa numitele școale de model în privința unei cultivări mai raționale a pămîntului, precum și în privința plantării de păduri și de școale de pomi. Între bunele însușiri ale poporului, autorul pune la locul prim dibăcia, ce o are poporul în industria de casă. Motivele și ornamentele originale de cusătură și țesătură, care la cele dintîi expoziții din Paris au fost admirate, servesc de modele în industria de artă în Europa vestică.

E demn de admirat simțul născut în popor pentru întrebuințarea armonică de linii și de colori în țesături și cusături. Mai de parte o dibăcie deosebită are poporul deja de

*) Foarte mulți dintre acestia sînt Unguri.

secole în sculptura de artă. Unelte de lemn împodobite cu modele au atras admirațiunea publicului la expoziția din Paris din anul 1889 și au avut mare trecere. Aproape toate uneltele de lemn pentru economie și-le fac țeranii înșiși, mulți își zidesc și casele singuri. Pentru hainele trebuincioase în familie se îngrijesc femeile. Poporul este foarte întreprinzător; comerțul României este o bună dovadă pentru aceasta. Și dacă mulți antreprenori sînt străini, aceasta se explică numai din lipsa de capital. Ici-colea se strîcure și câte o observare asupra diferitelor însușiri caracteristice și obiceiuri speciale ale poporului român. Vorbind despre poporul românesc în genere, zice: *poporul român nu se asimilează cu nici un alt popor*. Despre poezia populară lirică spune, că este deamă de cea mai mare admirațiune. Foarte la loc expune autorul, cum ar trebui întrebuințate aplicațiunile naturale ale poporului. Industria de casă — zice autorul — va lua avînt puternic, dacă guvernul sau anumite societăți vor întrebuința dibăcia poporului pentru ornamente și motive noi și într'un mod mai rentabil (cum se face aceasta în Bavaria, Bern, Tirol și în Norvegia). Spre scopul acesta guvernul a instituit în mai multe mănăstiri de călugărițe ateliere de țesut.

De o importanță tot așa de mare, ca și puterea productivă a țerii și cultura poporului, este activitatea guvernului. La înaintarea agriculturii și industriei contribuie foarte mult așa numitele școale de model, 34 la număr. Aceste școale pe lângă o cultivare mai rațională a pămîntului, se îngrijesc a introduce meseriile între fiii de țeran, și astfel de ramuri de industrie, care fac mai rentabile produsele naturale ale țerii. În aceeași direcțiune exerciază mare influență și domeniile coroanei. Acestea constau din 12 moșii care prin ostenelele directorului I. Kalindero au devenit modele de o agricultură rațională nu numai pentru România, dar' chiar și pentru Vest. Acestea se ocupă afară de agricultură cu dezvoltarea tuturor ramurilor de industrie. Aici se țin conferențe, în cari se tractează chestiuni de agricultură și de silvicultură, și se edau pentru popor broșuri, cari se ocupă cu cultivarea legumelor, vermicilor de mătase, albinelor etc. Rezultatele pînă acum deja sînt foarte îmbucurătoare. Afară de acestea se susțin cu spese foarte mari două gospodării de model. Dintre studenții, cari au absolvat institute mai înalte din țeară, se trimite un număr anumit în fiecare an în străinătate, pentru a se perfecționa la institute de agricultură mai renumite. (Va urma).

„Și totuși nu desprăm de viitorul lor; căci credem ferm, că adevărul este ceea ce slobozește națiunile, dar marea Maghiarilor însă nu este adevărul, ci numai virtuozitatea fără paroc întru a minți și a păcătuși.

„Da, sunt mari și tari, sunt geniali (Maghiarii), dar numai în minciună și înșelătorie, în care știu să-și ascundă înaintea lumii fărâșele și păcatele. Amintitul congres al reuniunilor lor culturale a oferit lumii o nouă dovadă despre aceasta a lor virtuozitate țigănească. Cine n'ar cunoaște adevărul despre stările și soartea popoarelor nemaghiare din Ungaria, ar pute concluda din vorbirile lui Berzevici, Apponyi și Ugron, că pe tot rotofolul pământului n'a fost nici-o dată și nu este națiune mai dreaptă, mai iubitoare de pace și mai tolerantă. Ferească Dumnezeu, zice ei, ca să se treacă măcar prin minte, că ar fi vrut vre-odată să răpească naționalitatea celorlalte popoare, cultura lor națională, ca în contra lor să fi recurs la violențe ori dușmănie. Așa ceva — nici-când n'au făcut! Le doresc libertate deplină, desăvârșită dezvoltare a individualității și culturii lor naționale, dar' aforisiții de Slovaci, Serbi, Români și Croaiți nu voiesc să înțeleagă dragostea lor, ci mai bine ursec pe conducătorii și episcopii și educătorii lor cei marinișoși, cari le aduc izvorul castelic de lumină și de cultură; sfărțându-i ce sunt, se revoltă și voiesc să sfărțeze statul ungar și a nimici națiunea maghiară, care deci trebuie să se apere în contra lor, luptă pentru existența-i, pentru patria sa, etc.

„Congresele din anul trecut și anul curent, cel dintâi ținut în Budapesta, cel al doilea la Paris, impresia grozavă pe Maghiarii. Spre a șterge umbră ce ele au făcut în mințile societății europene, după publicisti au pofit acum la serbările lor millenare și pe deputații tuturor popoarelor la conferința interparlamentară. Ceea-ce vor produce aici, ceea-ce vor faceți ca acest privilegiu deputaților străini neștiutori de nimic — ne putem închipui. Maghiarii consideră acest congres al deputaților străini ca cel mai important pentru cauza maghiarismului. Visitele tuturor capetelor încoronate și ale altor prinși n'au atârnat valoare în ochii lor ca congresele deputaților națiunilor europene, Ian se ascultăm și se vedem cum se pregătesc ei la el și ce așteaptă dela el...

Aici autorul reproduce mai multe pasaje dintr-un articol al lui *Egyetértés* și afișează apoi:

„Eată cum știu Maghiarii să poarte grije de a câștiga favorul lumii. Să purtăm deci grije și noi Slavii, ca lumea să aude adevărul adevărat atât despre ei cât și despre noi — să aude adevărul și nimic mai mult...”

Nou proces.

— Corespondență particulară a „Tribunei”. —

Trîmpoale, 17 Septembrie n.

Îndată după osândirea scumpilor noștri martiri mi-s'a făcut perchișie domiciliară de către doi gendarmi impenabili, cari neștiind românește — doar' nici scrie și ceri corect — îmi răsturnau biblioteca căutând după cărți colorate din România, „Oláhország szines papir”; le-am spus că nu am. Atunci unul din ei imi aplică baioneta la piept, la cel al fiului meu *V. Traian Motora*, i-a replicat, că doar' noi nu suntem hoți și tâlhari. Gendarmii neînțelegând expresia, au făcut arătarea la procurorul statului, acela a pus în curgere cercetarea. Au trecut 3 ani de când se trăgănează ca de pâr acest proces, numai ca doar' să fiu pedepsit. De 5 ori am fost asculat, purtat și vexit. Marțor I. Slavă, jude, un neîmpăcat inimic al meu și al poporului, la prima ascultare a fașionat drept, că la adresa noastră s'au zis cuvintele de mai sus și au și jurat. A 2 oară a spus, că aș fi zis, că: „veniți hoștește și tâlhărește ca pe niște hoți și tâlhari”. Causa a fost calificată de crimă contra ideii de stat. Astăzi am primit citație dela tribunalul din Alba-Iulia, ca să mă prezentez pe 2 Octombrie a. c., la pertractarea finală, pentru vătămarea de onoare „becsület sértés vétsége”.

Sunt drept și nevinovat, dar' precum ved mersul treburilor în anul millenar de pace — mă vor osândi, căci îmi iubesc și apăr poporul pe față și resolut contra tuturor sibiilor cari să nimenesc a-l tunde și bea, haidui și asupri — și care popor s'ermau mă are ca pe un părinte. Vor căpeta nod în papură, căci aceasta o pretinde ideea — ideea bat-o naiba.

Nicolae Motora,
preot rom. gr.-or.

Cronică politică.

Armenii cătră puteri.

Comitetul revoluționar armenesc, al cărui sediu nici până acum nu se știe, a adresat ambasadorilor puterilor mari din Constantinopol, următoarea scrisoare litografată, care se consideră ca un fel de ultimatum din partea celor părăsiți de diplomație.

Excelență!

În urma unei manifestațiuni, care avea drept țintă să aducă aminte puterilor executarea reformelor în Armenia, mii de Armeni au fost jefuiți și uciși în timp de 48 de ore. Nemulțumit nici cu aceste represalii sângeroase, palatul își urmează și până acum opera de distrugere prin arestări și surghiuniri. Fiecare casă din capitală și din suburbii e răscolită, și fiecare stradă e supravegheată de sgenți civili. Sub simpla acusare, că nu sunt părinți de familie, Armeni din toate vrstele și chiar și femei, sunt arestați, duși în închisori, jefuiți de banii lor și îmbarcați pentru locuri necunoscute.

Reprezentanții puterilor earăși dau mână de ajutor palatului la această acțiune și sub pretextul de a păzi de moarte pe Armeni, ajută la gonirea lor din Constantinopol. Ei ne spun pe față, ori ne dau a înțelege, că guvernele lor sunt hotărâte, în interesul păstrării păcii europene, a jefi cauza noastră. E totuși clar, că puterile pot obține ori-ce la palat, dacă procedează de comun acord și energic.

Desbinate prin conflicte de interese, căroră subordinează fără nici o justificare moartea noastră, puterile devin mingea de joc a unei coterii de hoți și ucigași, care a faurit planul să nimicească națiunea armeană. Ca agriculți, comercianți, industriași, medici, advocați, oameni de știință și de muncă, în scurt ca națiune, ridicăm glasul nostru (și te-meți-vă, ca el să nu găsească cumva ehou în straturile muncitorilor din țeara noastră) și vă somăm, ca în lupta neegală ce ducem contra asupritorilor noștri, să vă puneți pe partea propagatorilor civilizațiunii și contra aceloră, pe cari i-ați văzut la lucru în vialete și în capitală. Soldați, agenți ai palatului, preoți și vagabunzi s'au unit ca să jertfească Dămnezului lor sânge creștinesc și să ruineze într-o singură noapte rindul unei munci seculare.

La succesul cauzei armenesti nu e interesată numai onoarea Europei, ci și siguranța și progresul ei. Prin noi se vor deschide comerțul ei, industriei și civilizațiunii ei acele căi, văi și câmpii, pe cari barbarii le au transformat în pustii triste. Nu o rugăciune vă adresăm, când vă atragem atenția asupra persecutării Armenilor, ci vrem numai să auzim, pentru ultima-ora datoria d-voastră de a ocroti pe creștini. Reprezen-tanții puterilor trebuie să pună capăt, în cel mai scurt timp, arestărilor și surghiunirilor în executarea cât mai repede a reformelor cerute de frații noștri „*Tahmashtagan*”.

O nouă acțiune e pregătită, care va arăta vitalitatea națiunii noastre. Dacă scrisoarea noastră nu vă va îndemna la pași hotărâtori, atunci veți mai ave odată oasiunea de a vedea, că știm să întărim prin moarte argumentele noastre!

Încredințați de dreptatea cauzei și de moderațiunea cererilor noastre, și sătui de triste rezultate ale răului, ne vom nimici pe noi înșine, și pe toți cei-ce ne încungăruă într-o catastrofă comună și-i vom cita dinaintea judecătii lui Dămnez, ca să dea acolo socoteală de grozăviile, ce ne aduce cu sine acest al treilea, dar' de sigur nu cel din urmă atentat, pe care slăbiciunea voastră ne silește să-l săvârșim în capitala Orientului.

În numele poporului armean:

Comitetul Hinceachiilor.

REVISTA PRESEI.

Presa română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 199) se ocupă la primul loc cu „Disolvarea camerei ungare”, care se confirmă acum chiar și din partea oficioaselor. Pe noi Românii nu ne împoartă disolvarea, dar' în urma acestei disolvări și noi va trebui să ne mișcăm „cu scop de a afirma poziția noastră de drept în acest stat”.

Dreptatea (nr. 199) scrie în prim-articol despre „Congresul internațional agricol”, care fixat de scop de scop importantă temă de a scruta cauza scăderii prețurilor bucatelor. Susține, că vina la aceasta o poartă mai mult speculanții onrei, cari îndeosebi la noi s'au înstăpănit pe întreg ne-goțul de bucate. „Dreptatea” termină în așteptarea „resultatului dezbaterilor și hotărârilor lăudatului congres”.

Din giurul Turzii.

— Scrisoare particulară. —

— Situația actuală. — Afacerea Lucaciu. — Ținuta „Tribunei”. — Stări locale: indiferența inteligenței. — Starea poporului. — Despărțământul „Astrei”. — Se ne unim spre luptă comună. —

— 20 Sept. n.

Dacă contemplăm cât de puțin situația actuală de certe, intrigi și calomnii, și ne gândim apoi cât de puțin, la apropiatul trecut, fără de voe ne cuprinde o nespăsu durere văzând ce departe am ajuns în certele noastre personale, călcând astfel și dejosind drapelul cauzei sfinte ce ar trebui să apărăm!

Acuma-i anul numai, pe timpul acesta chiar, ce schimbată era situația! Martirii din procesul Memorandului erau liberi din grația împăratului, bucurie cuprinde pe atunci inimile tuturor Românilor, și speram cu toți, o acțiune puternică împotriva asupritorilor, fiindcă liberi erau acuma, cari stegari în lupta noastră au fost. Atunci bunii înțelegeri și pace domnia între noi, tari și strîmne ne erau rîndurile, gata spre apărare și atac.

Și acum?!

Durere ne cuprinde contemplând situația. Priveliștea luptei noastre naționale nu ne mai însoțește ca în trecut, ea nu mai stă pe treceul piedestal, și unii, cari până mai ieri treceau de buni Români, au împins-o cu anii înapoi.

Dela izbucnirea crizei încoace scandalurile din partea „broțiștilor” continuă.

După desvîlirea trădării naționale prin dl Aurel C. Popovici, publicul credea, că pacea se va înturna între noi și ear' ne vom uni spre o acțiune comună.

Se vede, că Brote-Slavici și companionii lor au avut și au destule mijloace — de a nu ne lăsa să ne consolidăm. Azi grație operii lor distrugătoare suntem despărțiți în două tabere sfâșindu-ne între noi și lăsându-i dușmanului drum liber spre sanctuarele noastre naționale, neapărate.

Atitudinea părintelui Lucaciu, dela izbucnirea crizei încoace, pe aici în genere nu ne-a tudestul și a strînit în noi bănuiele.

Răspunsul părintelui după desvîlirile lui Popovici, n'a fost răspuns demn, cum s'a așteptat dela un om ca Lucaciu, și a strînit în public și mai multă nelcredere. Amur-teala și tăcerea morală în care s'a confundat după aceea părintele dela Șiești a strînit și mai mari bănuiele și îndoiele în public.

Și când „Tribuna” a primit corespondența care-l prezenta pe părintele Lucaciu ca „millenarist” și a publicat-o, corect a lucrat.

Un om, care odată s'a abătut dela calea adevărată susținând pe „imbecili” tulburători ai ordinii și ai situației — nu mai poate fi scutit de presupuneri.

„Tribuna” a publicat corespondența din chestiune, a daos însă, că s'ar bucura mult dacă ar fi falsă. Și a publicat-o, pentru-că după cele petrecute, în ochii majorității Românilor, părintele Lucaciu n'a putut și nu mai poate fi acel caracter național care a fost odată.

Datorința părintelui Lucaciu era, ca să arete falsitatea celor puse în căra dinului în respectiva corespondență, calm și obiectiv. Un politic, un conducător, cum se pretinde a fi, părintele Lucaciu, trebuie să fie totdeauna la înălțime. Părintele Lucaciu în loc de acestea, a început să injure în un mod nedemn de un om cult și pe lângă aceea și preot, mestecând printre înjurăturile lui și chestii familiare prezentate în lumină falsă, cari nu au a face nimic cu afacerea din chestiune.

Aceasta nu-i politică, părinte!

Dacă d-ta nevinovat te-ai simțit — o rectificare cinstită și calmă, te-ai fi reabilitat în ochii noștri, — înjurăturile și drăgă-lasele floricele de stil, îndreptate în contra aceloră cari până ieri tovarăși nedespărțiți de luptă i-au fost, s'au întors în contra d-tale, și răspunsurile și polemiile d-tale în loc să te scuse, te-au compromis și mai mult în ochii noștri.

Pe aici și în genere peste tot locul, se așteaptă cu neastîmpăr sfîrșitul afacerii Lucaciu. Cum mai mare neastîmpăr se așteaptă însă, cum are să pășească în acțiune părintele Lucaciu și cum are să dovedească, că politica lui Brote a fost prezentată în lumină falsă de Aurel C. Popovici — dupăcum a promis-o părintele în răspunsurile și telegramele sale.

Acestea se le vedem părinte, că de înjurături suntem sătui. Ce-ai făcut până acum numai „acțiune” nu-i.

Ținuta „Tribunei” dela criza încoace, în genere a făcut foarte bună impresie la toți Românii — afară doar' de „clicașii lui Brote”. Modul ei pașnic și calm și cu deosebire ferirea de personali-

tăți i-au ridicat mult vază în fața publicului. A fost mult admirată, că în „afacerea Lucaciu” a știut să rămână în înălțime și nu s'a demis la înjurături nedemne ca partea contrară.

Pe timpul când această afacere era acută, am întrebat pe un bătrân venerabil:

— Ce zici la răspunsurile părintelui Lucaciu?

— Numai cât nu înjură de D-zeu.

— Dar' la ținuta „Tribunei”?

— Calmă și obiectivă — e la înălțime.

În așa chip e privită situația la noi, și poate unde situația e așa de deprimătoare, a influențat în mod moleșitor hotărîți și asupra noastră a Românilor din giurul Turzii.

De când venerabilul president Dr. Ioan Rațiu a părăsit Turda, în urma vandalismului renumit al Turzenilor unguri, pentru a se muta la Sibiu, ca mai pe urmă să se spargă ferestrele de cătră Români, Turda, rînd pe rînd a încetat de a mai fi centrul mișcării naționale la noi.

O apatie, o moleșire de nedescris a cuprins pe Românii din Turda și din giur. Preoții din giur sînt buni Români numai întru atîta, întrucât nu fac nimic rău. Poporul e foarte puțin cultivat și neorientat în luptele noastre, foarte puțin știu scrie și ceti, și ziare doar' numai preoții poartă, și nici așea nu toți. Vina tuturor acestora, eu cred, că e a preoților și a învțătorilor, fiindcă nu își dau deslucă silință întru luminarea și cultivarea bietului popor.

Până în anul acesta în fiecare an se ținea în Turda o petrecere și tot atunci își ținea și despărțământul de aici al „Astrei” adunarea. În anul acesta însă despărțământul „Astrei” nu și-a ținut adunarea, și nici petrecerea în us acum de ani de zile, nu s'a ținut, așa încât în viața moartă dela noi, nici un semn de viață nu s'a dat.

Cine poartă vina la toate acestea?

Răspundă cei competenți.

Starea aceasta de lucruri reclamă o grabnică sanare, o acțiune puternică din partea tuturor celor chemați spre a ne smulge din apatie și indiferențism.

Dar' cum? Nicăiri sprigin moral de însofletire nu avem. Conducătorii noștri se ceartă și se înjură. (P. R. Trib.) și noi privind la ei ne simțim oare-cum deprimați și nu ne putem însofletii. Da, purtăm și noi vina că nu putem nimic, o poartă în mare parte însă „intriganții” și „clicașii-Broțiști”, cari au dus lupta națională până acolo, încât privindu-o, în loc să ne însofletim, ne cuprinde durerea. Încete cearta, revie pacea și bunăînțelegere între conducători — și de sigur și noi ne vom însofletii spre acțiune.

Cu toate acestea — nu suntem de scusat pentru indiferența ce o arătăm față de „Astra”. În anul acesta despărțământul nostru nici nu și-a ținut adunarea și peste tot — eu cutez a afirma — că aproape nu poate să fie despărțământ care să fie atât de neglijent în material, să n'aducă aproape nici un folos nici materiei nici cultural, ca despărțământul nostru.

Inteligența noastră și cei-ce stau în fruntea despărțământului — se și trag bine de seamă și se lucre pe viitor cu alt zel, altă abnegație.

Se vede din toate acestea că stăm rău de tot, certe și de desbinări în șirul conducătorilor; indiferență, apatie și desgust de luptă în provincie.

Toate acestea trebuie să ne facă să ne oprim pe loc, și să ne întrebăm unde o să ajungem — pe calea apucată? Căci acum de mult nu facem altă, decât certându-ne, pirăsim terenul de luptă... Frații noștri — „Brote și clicașii lui” — ar face bine, ca după-ce au vîrît zănie între noi și ne-au desbinat, cel puțin acum se ne lase în pace, ca să ne stringem rîndurile și să ne unim spre o luptă comună în înțelegere deplină.

Români, cari ați mai rămas încă Români bunii, sus drapelul național — înaintea spre unire deplină și prin unire la luptă și învingere!!

E. O.

„Ciurda” dela Aiud.

— Corespondență particulară. —

Giurul Aiudului, 19 Sept. n.

Dacă răsfoiești puținele ziare mai serioase din cele maghiare, te convingi îndată, că trebuie să le fie foarte rău cerul cu expoziția și celelalte feacuri millenare. Derută și faliment va urma de bună-seama în cele dintâii zile ale lunii Noemvrie. Străinii îi cunoștea foarte bine pe concășenii noștri ra-ghiari, știu cât plătesc conforanțele și reclamele de cari sînt pline ziarele lor, și astfel și expoziției îi dau importanța care merită. Nu-i mirare s'au rărit foarte tare. Trebuia dar' să se afie un mijloc, prin care să se ajute răul acesta. Pretorii își țin de merit, dacă pot duce o „ciurdă” mai mare de vizitatori la Pesta. Pentru suma de 5 fl. acesti nenorociți sînt duși și aduși dela Pesta, încu-

tirați și li-se mai dă pe deasupra și câte o tocană.

Și — mărturisesc — la început credeam, că și mijlocul acesta se va dovedi în curînd ca neduștor la scop; credeam, că va trebui acuzi să fie oameni și cu bani, numai să meargă. M'am convins însă chiar azi, că la ai noștri le lipsește și puținul eurgiu de care ar ave lipsă, n'au măcar puțină dosă de bărbăție, ce se rece spre a ne-părta dela ei astfel de ispite nebrebnice.

„Tribuna” de azi, publică o telegramă din Aiud în care se spune foarte nimerit, că „o ciurdă de Români pleacă la Pesta”, și în ciurda aceasta „și vre-o doi preoți”.

Par'că nu te revolți așa tare, când afii că notari ori primari sau alți slujbași mai deviază dela țînta ce ni-o impun hotărîrile conferențelor naționale, — nespus de greu trebuie să cadă însă fiecareia, când vede pe preoți dând ascultare mai mult străinilor, decât celor de un sânge cu ei.

Telegrama de Sămbătă spune, că în „ciurda” dela Aiud erau și 2 preoți, și eu cu multă părere de rău am aflat, că unul din preoții aceștia e și părintele Teodor Radu dela Mișcrea. Cunoșc foarte bine pe părintele Radu, și chiar de aceea m'am indignat și mai mult de participarea d-sale la această „ciurdă” ce a plecat la expoziție. Eu îl știam de un bun preot, cu vază și poziție din cele mai bune în părțile acestea, om cu sentimente românești. Eu îl știam ca pe unul care azi-primăvară era pus între candidații grupului Românilor pentru de a fi ales membru în congregațiunea comitatului Alba-inf. Și acum?... De unde transformarea aceasta? Ce motive l-au putut îndemna să plece la Pesta, să se rupă de tot trecutul și să se facă de risul tuturor Românilor de bine? Eu îl știam, că era mare econom și că n'avea adeseori timp să cetească nici măcar „Unirea”, ce-i venia pentru biserică. Cum, de acum părăsește vremea aceasta scumpă economie spre a bate stradele Pestei? cum, de are timp să petreacă câteva zile pe la expoziție, să părăsească biserica în slănta zi de sft. Marie și să cheltuească banii câștigați cu multă sudoare? Nu era oare mai bine, să rămână acasă și cu banii cheltuiți să-și pnumere vre o foaie românească?

Regret mult, că d-sa i-a uitat atîta de sine și a făcut un lucru pe care de altă-dată l-ar fi dedestat. Sper, că nu voi ceti răspunsul la șirele aceste, căci d-sa nu-l va da, și chiar de îl va da, acela nu poate fi altul, decât: *Pater peccavi!*

Reuniunile învțătorilor bănățeni.

Raport despre adunările generale din estan.

— Corespondență particulară a „Tribunei”. —

II.

Adunarea din Timișoara.

(Urmare și fine.)

Să fim sin și să a uităm, că biserica nu are pentru învțătorimea sa decât datorințe, jertfitea forțelor până la extrem.

Unde și căți învțători sînt astăzi reprezentați în corporațiunile noastre bisericesti?

Nu cultivăm ambițiuni, dorim numai ca în raport cu datorința și sacrificiile sale, învțătorimea noastră să se bucure și ea de a fi reprezentată acolo, unde se decide despre ea și soartea învțăământului.

Se impută din partea on. corespondent al „Dreptății”, că președintele a făcut „podimente” inspectorului regesc, pe când în realitate, deși ordinul ministerial impunea președintele a-l invita pe inspectorul regesc, acela totuși n'a fost invitat; ear' că l-a salutat la sosire și plecare, așa cred că bunăcuviința aduce cu sine.

Noi știm, că cu 7 zile mai tîrziu același inspector regesc a fost salutat în stîul altei reuniuni românești de cătră preotul-președinte cu un discurs patriotic și eminamente în limba statului rostit, și totuși cronică de despre ael incident.

În fine la ora 1 p. m. fiind exhaustată ordinea de zi președintele mulțamește prea on. donn comisar consistorial, rugându-l să fie interpret al reuniunii cătră același ven. consistor, asigurându-l despre nestrămutata și fiasca reverență a învțătorimii.

Imediat apoi încheie adunarea, mulțamind învțătorilor pentru interesul manifestat față de cauza reuniunii.

La ora 1 1/2 p. m. s'au prezentat învțătorimea la prea on. donn comisar consistorial Dr. Traian Putici, făcându-și reverența, ear' la 2 ore s'a început banchetul în sala cea mare a berăriei, luând parte în fruntea învțătorilor prea on. donn Dr. Traian Putici, Dr. Aurel Cosma, preoții din Topoloveț și din Șag.

Fețele învțătorilor începuseră a se înșeina la sunetul muzicii, care întona imnul național, care răpise întreaga societate, încât

involuntar cântam cu toții în picioare „Acum ori nici-odată“...

Președintele, dl. Vuia, a toastat în semnătatea Ilustrității Sale dlui episcop Ioan Mețian, cărui s'a trimis și o telegramă; preonor. domn Dr. Traian Putici pentru reuniune; s'a mai toastat pentru preonor. Dr. Traian Putici, ca comisar consistorial, pentru dl. Aurel Cosma și alții...

În acest mod s'a încheiat și adunarea reuniunii învățătorilor, care putea să decurgă mai senin și liniștit...; ea ne-a convins destul, că în inimile învățătorilor sunt dureri, că dinții în suferințele lor au ajuns în momente de desepăruțe...

Este de sacră datorie a înalt Preasfinției Sale dlui episcop și a v. vener. consistor, să fie în dreaptă considerație plângerile și durerile juste și întemeiate ale învățătorilor și să vinde ranele cauzate în inimile lor în interesul bine priceput al culturii noastre naționale.

Un rău există, el s'a manifestat atât de puternic prin rostul a una sută de învățători, încât ori-și-ce insulte și persecuțiuni, mai mult vor strica, decât ajuta cauzei.

Morală și evanghelia creștină, când impune îndatoriri, în același timp rezervă și drepturi oștenilor bravi...

Învățătorii noștri sunt și ei oameni, au și dăruiri îndatoriri față de familiile lor, cari trebuie crescute conform pozițiilor... Noi nu dorim a desvîl cartea durerilor noastre în aceste timpuri critice; putem produce casuri concrete, când familiile celor mai mari contrari ai bisericii au fost spriginite, pe când ale învățătorilor noștri desconsiderate; cunoaștem casuri în care învățătorii au fost lăsați jertfa acelei „idei de stat“, care ni-se impută nouă, celor cari am dat atâtea jertfe; apoi reducerea salariilor învățătorilor este o chestiune de tot modernă la noi, reclamată de spiritul progresului. Și toate acestea se practică pentru a îndulci învățătorimea la sinul mamei biserici!

Ziarul oficios al bisericii gr.-orient. din Sibiu scria astă-primăvară, că de am avé încă un număr îndoit de pedagogi, abia în 10 ani am da naștini numărul recerut de învățători, și cu toate-că vedem zilnic prin un tratament straniu a înstrăina învățătorii de biserica.

Consecințele sunt funeste pentru cultura noastră națională, căci o mulțime de învățători amărâți fiind, au trecut la școalele comunale de stat.

Aceste fapte sunt de un dureros augur pentru viitorul culturii noastre, căci „pe lângă razele luminoase ale speranței și încrederii în opera noastră de cultură, apar și niște umbre de îngrijiri pentru comara noastră mai scumpă: cultura națională“.

Acest memento accentuat în discursul domnului Dr. Alexandru Mocsonyi, îl punem în vedere celor chemați de a conduce cultura poporului nostru.

Să fim prudenți și cu multă prevedere în aceste zile grele, să cercăm rana și să nisuiam a vindeca, se ne cere, că grea este poziția învățătorului românesc și grele ispitele la cari este expus el astăzi. Să stingem focul, — prin ascultarea plângerilor și prin un tratament loial, căci inimizile și pururea neghe-tor și profită de ori-și-ce ocazie.

Videant consules!

Beba-vechie, 6 Septembrie 1896.

Ioachim Muntean,
înv.

Aforisme politice.

— Una la zi. —

Ruina sau prosperitatea unui stat depinde atât de mult dela administrarea guvernului său, încât pentru de a pute aprecia meritul unui minister n'avem decât să observăm starea poporului. Dacă el e supus legilor, prosperază în industrie, e unit în lăuntru și respectat în afară, atunci putem admite cu tot dreptul, că abacerile lui sunt conduse de bărbați experți, dibaci și virtuoz. Din contră dacă observăm un spirit general de neîncredere și nemulțumire, o decadentă repede a comerțului, disensiuni de partide în toate părțile imperiului și o totală pierdere a respectului în ochii statelor străine, apoi putem exprima fără esitare, că guvernul acestei țări e slab, zăpăcit și corupt. Junius.

CRONICĂ

Sibiu, 22 Sept. n. 1896.

Înalta vizită la București. După itinerarul stabilit de direcția căilor ferate române pentru călătoria M. S. Monarhului nostru la București, sosirea în capitală a înaltului oaspe e fixată pe 16/28 Septembrie, la 3 ore 40 minute. Trenul acesta va avé o înălțare aproape îndoită, decât trenurile accelerate române.

Sărbare săsească în Sibiu. Societatea de gimnastică a Sașilor din Sibiu a arangiat Duminică o frumoasă sărbare întru

aniversarea centenară a nașterii eroiului său St. L. Roth, împușcat la 1848 de revoluționarii maghiari. Încă de Sămbătă a mulțime de lume din jur începu a se aduna la Sibiu. Seara s'a dat un mare banchet. A doua zi des-de-dimineață se ținu o probă, de unde cu toții merseră la biserică. La 11^{1/2} a. m. avu loc în „Gesellschaftshaus“ un banchet de 250 tacamuri, la care participă și vicarul săses Henric Wittstock. După amiază se dete pe întinsul loc de exercițiu, împodobit cu o mulțime de stegulețe albe-roșii, reprezentând festivă, executată cu mare succes de 600 de gimnastici. Publicul asistent era neînchipuit de numeros. Programul reprezentației se termină la 6 ore, rămânând ca premiile să se împartă numai seara la comers.

Congresul studenților din România. E nespuse de trist și dureros, că întriga politică și zădărnici s'a virit și între tinerii universitari din congres. Într-un raport special al „Epocii“ se spune, că mai mulți studenți, stănd sub presiunea guvernamentală, au zădărnici prin scandaluri propunerea dl. Ionescu — Brăila și Căncicov, ca să se accentueze în rezoluțiile congresului și chestiunea națională; deasemenea s'a zădărnici și propunerea privitoare la o *excursiune* istorică în localitatea Baia. În urma scandalurilor acestora un mare număr de studenți, îndesebi cei din Iași, s'au retras din congres. Congresul a trimis M. Sale Regelui următoarea telegramă: Studenții universitari întrușiți în al 17-lea congres, Vă roagă să primiți exprimarea sentimentelor de înaltă iubire și devotament, ce-i animează față de M. Voastră și față de Dinastie. Spriginul ce M. Voastră dați progresului și dezvoltării culturale a națiunii române, rîvna ce puneți întru desvoltarea pacinică a poporului românesc, rîvna ale cărei rezultate se învederează necontenit, își găsesc astăzi o înaltă expresiune în visita M. S. Împăratului-Rege Francisc Iosif. Această vizită o așteptăm cu entusiasm; ea este un eveniment ce conviși suntem, că reprezintă și un pas însemnat spre realizarea unei existențe pacinice și desvoltări sigure pentru România supuși devotați ai acceptului său. Toate acestea ne fac a striga cu căldură: Să trăiți Maiestate, trăească Dinastia, trăească națiunea română!

Ziar nou. La Craiova a reapărut zilele trecute *Oltia*, ziar național-liberal. Apare de 2-ori pe săptămână.

Vecinie de rea credință! Hotărît, *Gazeta* din București se face de rîs și ocară cu necontenite sale meschinării întru a discredita *Tribuna*. În numărul ei de Duminică susține într-un entrefilet intitulat: „Efectele concentrării“, că în nr. 194 am fi reproduc fără comentariu un pasagi „mocsonyist“ din „Dreptatea“ și prin urmare sîntem — „mocsonyști“! Ei bine, „Gazeta“ comite erări și o sfruntată rea credință! Pasagiul citat l'am publicat anume la „Revista Presei“, unde zilnic extragem esența primilor din foile noastre cotidiene, și spus atunci, însă am deschis această rubrică. — În loc de a ne executa deci pe noi, „Gazeta“ pe sine s'a executat! Odeplângem!

Exame de oficeri. La examenele ținute săptămîna trecută cu voluntarii din armata comună din Timișoara, dintre Români au prestat cu succes examenele de oficeri următorii domni: Romul Cărăbaș și Axente Murășan, voluntari în regimentul 43 și domnul Ioan Miclea voluntar în regimentul 83.

A apărut!!! Mare noutate vestim cetitorilor noștri. A apărut fântă brotist cel mult anunțat: *Tribuna Veche*. Noi, ce e drept, n'am văzut-o, dar *Vulturul* din Oradea mare, reproduce în ultimul său număr în-treaga pagină primă a acestei ziar, begseamă spre a dovedi ce „brotist“ e redactorul său, dl. Iustin Ardelean.

Dăm și noi câteva amănunte despre această nouă foaie, după *Vulturul*. Titlul este: „*Tribuna Veche*“, organ hoțial, iesutic, catolic, eco-moimic, politicoal, lătar și tropi-cal*. Redactorii sînt: Don Cilibadache, șef, Slabici, Brotea, Be-Tuică și Ursu Muscalu. Pe pagina primă sînt: „*Hartichel de fundus*“ de Cilibadache; „*Foisoada Tribunei Vecchi*“ (2 poezii) și alte informații, între cari una foarte sensațională: „*Detronizarea Sultanului*“. Spațiul nu ne permite, că să reproduc-o.

A. S. R. ducele Alfred de Saxa-Coburg, a sosit Sămbătă la Sinaia. Dela gara Predeal, unde M. M. L. L. Regele și Regina României, principele Ferdinand și principesa Maria, persoanele oficiale și un număr public a întimpinat pe ilustrul oaspe, ducele s'a urcat în trenul special care l'a preparase și a sosit la Sinaia unde un mare număr de domni și doamne din societatea aleasă aștepta pe Alțeta Sa. Ducele de Coburg a luat loc în trăsură regală cu M. M. L. L. Regele și Regina și au pornit la castelul Peleş, urmați de principii moștenitori.

Principesa munteneagră Olga a decedat ieri în Veneția.

Comerț național. Din *Cărța*, cottul Făgărașului, ni-se anunță cu mare bucurie, că în zilele acestea un Român de ai noștri, Toma Ișai cu a deschis o boltă foarte frumoasă, numită „*La Radu-Voda*“, care a început foarte bine și își promite un frumos viitor. E de mare însemnătate acest fapt, pentru-că în comuna aceasta până acum trei prăvălii frumoase se îmbogățeau de pe poporul nostru, de jera mai mare rușinea. A-un credem și așteptăm, că Românii noștri vor sprigin boltă românească, și vor lăsa pe străini pe seama lor. Total trebuie să fie la noi românesc, atunci vom da înainte.

Denumire. Dl. Octavian Pop, inginer la C. F. R. e denumit cu 1 Octombrie cu șef de secție cu reședința la Slatina, în local lui V. M. Lazăr, descendent din familia marelui George Lazăr și bărbat de multă vrednicie, decedat săptămîna trecută la Brașov.

Nazarenismul și armata. În Ungaria, mai ales pe „Aföld“, nazarenismul se lățește din zi în înainte. La Seghedin spre pildă numărul nazarenilor a crescut atât de mult, încât comuna s'a văzut îndemnată a înființa pentru ei un întirim separat. Doctrinile acestor secte stau în conflict direct cu armata. Nazarenii nu-și este permis să iese arma în mână, de care-și „tot cel-ze ridică sabia, de sabie va muri“. Astfel militarii nazarenii dau mult de lucru autorităților militare, de oare-ze ei mai prefer să sufere câte 5—6 ani temniță, decât să pună mîna pe armă. În urma aceasta în temnițele militare din Arad s'au aflat de prezent mulți nazareni. Tot la Arad s'au aflat cu ocaziunea recrutărilor din toamna aceasta zece tineri, cari n'au voit să pună mîna pe armă, pe cuvînt, că „nu le permite legea lor“. Pentru această grea vătămare a disciplinei, tribunalul militar va avé să-i osăndească zilele acestea. Caracteristic e, că toți acești tineri sînt rezerviști, cari după-ze au servit trei ani la miliție, s'au dus acasă, și acolo au trecut la nazarenism.

Comună arsă. Cu data 21 Sept. n. se telegrafează din Șopro, că comuna Burod a ars aproape cu deservire. Poparațiunea a rămas în mare miserie.

La seminarul diocesan din Arad sînt înscriși pentru anul școlar curent în departamentul teologic 48 de elevi, ear în departamentul preparandial 140 de elevi. În cursul pregătirii preparandial sînt înscriși 33. În școala elementară de model, instituită pe lângă preparandia de acolo, sînt înscriși 58. *La olaltă 279.*

Sfințire de biserică. „Biserica și Școala“ din Arad spune, că P. S. S. părintele episcop diocesan Ioan Mețian a plecat Sămbătă la comuna Parța din protopresbiteratul Timișoarei pentru a săvîrși actul sfințirii bisericii nou zidite de acolo.

VARIETĂȚI.

(Legenda riului „Humora“ și a cetății „Gura Humora“ din Bucovina). În timpurile foarte vechi nu erau în Bucovina mori de apă, ci numai mori de vînt. Și mori de vînt erau mai în toată țeara. Și erau foarte mulți morari români în Bucovina. Eară pe când a domnit în țeara Moldovei voevodul Ștefan, pe care îl numesc cel mare, s'a întemplat, că au venit Tătarii și au avut lupte cu dînsul. Și s'au bătut în multe localități și mulți viteji români au perit în acele lupte. Dar Ștefan s'a arătat viteaz și în aceste lupte cu Tătarii și era demn de poporul moldovan, ce-l cărmuia. Tătarii fură bătuiți și hordele lor s'au întors înapoi în stepele de unde au venit. Dar mulți dintre Tătarii, stănd cîtva timp în țeara noastră, nu au mai simțit dorul de a se întoarce înapoi în locurile cele pustii de pe lângă Marea-Neagră, ci le-a plăcut mai mult să rămână pentru totdeauna în Moldova și în Bucovina, de oare-ze aici erau câmpii mînoase. Și era un Tatar, ce se chema Hu-Mervan. Hu era numele lui și Mervan înseamnă pe limba Tătarilor, meșter. Adecă Hu-Mervan înseamnă meșterul Hu. Și era meșter în a face mori de apă, cum nu s'a mai văzut astfel de mori nici în toată Moldova. Hu-Mervan a construit astfel de mori de-alungul unui rîu din Bucovina, ce se chema atunci riul Doamnei, și care se varsă în riul Moldova. Ear de atunci riul Doamnei s'a numit de popor riul Humora, întru amintirea morilor, pe care Hu le făcuse acolo. Eară lângă mori, ce era în locul unde Humora se varsă în Moldova, s'a făcut un sat, ce cu timpul a devenit un tirgușor și acum e un orașel. Acest orașel se cheamă Gura-Humora.

(„Timpul“). Horatius Menelas Pineles.
(Culeasă din gura poporului.)

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Londra, 22 Septembrie n. Ziarul conservator oficios *Morning Post*, organul lui Salisbury, scrie, că Engiltera a renunțat dela gândul ca Sultanul să fie depus de pe tron.

Londra, 22 Septembrie n. La intervenția Țării, Engiltera a renunțat dela planul, de a întrebuița forța fizică în contra Sultanului; dar cu condiția, că în chestiunea orientală nu se întreprinde nimic fără știrea ei, căci în cas contrar, Engiltera ar proceda de sine stătătoare pe seama ei.

Frankfurt, 22 Septembrie n. În Scutari au fost arestați șaptezece de Armeni, printre cari mulți medici, advocați de frunte, cari sînt bănuți, că au luat parte activă în arangierea răscoalei armenesti dela 26, 27 August.

Bibliografie.

„ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ“

editată sub auspiciile și din însărcinarea

„Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“

de

Dr. Corneliu Diaconovich,

prim-secretarul „Asociației“.

Sibiu, în Aug. 1896.

Acest dicționar enciclopedic urmărește scopul de a populariza științele și artele și de a lăți cunoștințele folositoare în stul poporului român și în special de a oferi publicului cetitor o iconă cât mai fidelă a întreg trecutului și a tuturor stărilor actuale ale Românilor. fără deosebire de hotare politice. „Enciclopedia Română“ se lucrează de aproape 200 de autori distinși și apare în editura librăriei W. Krafft în Sibiu, în extensiune de cel puțin 2 tomuri de câte 60 coale de tipar, (format „Lexicon“, 8° mare, în 2 volume, litere „petit“), cu numeroase ilustrații și harte.

Publicarea se va face în fascicule de 6 coale în decurs de circa 2 ani, 10 fascicule formează 1 tom.

Redacțiunea și editorul își rezervă dreptul, ca amăsura cerințelor materiilor tractate și numărului abonenților, se poată da publicațiunii o extensiune mai mare.

Abonamentele obligă la procurarea opului întreg și se pot face pe lângă achitarea anticipativă a prețului pentru 2 tomuri, pentru 1 tom ori pentru 1 fascicol. La prenumărări de 2 tomuri se acordă 25%, ear la prenumărarea de un tom 20% rabat.

Prețul de prenumărare face:

Austro-Ungaria		România	
pentru 2 tomuri	fl. 15.—	lei 40.—	
„ 1 tom	„ 8.—	„ 20.—	
„ 1 fascicol	„ 1.—	„ 2.50	

La prenumărări de 1 tom resp. 1 fascicol, prețul tomului resp. fascicolului următor este a se achita cel mult în 30 de zile după primirea celui premergător.

Abonații primesc fasciculele franco.

După terminarea publicării opul se va vinde în librării cu un preț ridicat.

Abonamente se pot face: la editorul W. Krafft în Sibiu, la despărțimintele „Asociației transilvane“, precum și la toate librăriile.

Deposit general pentru România la librăria Carol Müller în București, (Calea Victoriei 53), care va îngrijii expedițiunea fasciculelor abonate pentru întreg regatul român.

Atât redacțiunea cât și editorul „Enciclopediei Române“ nu au creștat o jertfă pentru a asigura succesul acestei opere mult folositoare și și-au dat toate silințele ca pe lângă un conținut bogat și redigat cu îngrijire, atât tiparul, cât și materialul de ilustrațiuni, lucrat la cele dintăiua stabile din Viena și Lipsa, se satisfacă toate pretenșiunile juste.

Subsemnații se adresează deci către toți amicii culturii poporului român cu rugarea: de a sprijini cu toată căldura această mare operă inițiată de „Asociațiunea transilvană“.

Pentru Redacțiune:

Dr. C. Diaconovich.

Pentru editură:

W. Krafft

În „Editura cărților școlare“ din Brașov a apărut: „*Istoria patriei*“ în legătură cu evenimentele epocale din „Istoria universală“ pentru școalele populare române, de Vasile Goldiș, profesor. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. Preț 25 cr.

Călimdarul zilei.

23 Sept. n. 1896.

Iulian: Cuvioasa Teodora.

Gregorian: Tecla.

Soarele: răsare 5.59, apune 6.01 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 22 Septembrie n. 8 ore dimineața.

Presiunea atmosferică în mm. (Mediul înalt 767.2)	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
Observată	Diferența din presiune		
719.1	+ 0.7	+10.4 — +24.6 +10.9	NV

Din țeară 19 Sept. n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiunea atmosferică în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul direcția	țaria
București	760	— 13.4	SV	—
Sătmăr	762	— 17.8	SV	1
Cluj	763	— 13.4	V	1
Orșova	766	— 14.8	NV	3
Arad	768	— 17.6	S	1
Pan-iova	768	— 14.9	—	—

Sosiți în Sibiu.

În 22 Septembrie n. 1896.

Hotel „*Împăratul Romanilor*“. G. Krans, voia-giori din Praga. Grosspietsch, medic suprem de ărab din Viena. Leuger, privatier din Brașov Dopp, inginer din Dej. F. Roth, student din Agnita. Fogarassi, notar din Racovița. Weinheim, comerciant din Viena. S. Izer și Hirsch, comercianți din Bucaresta.

Hotel „*Neurthrer*“. F. Kohlhammer din Apsdorf (Austria) și B. Jost din Hernag (Carntia), privatieri. F. Kovács, preot din Murăș-Oșorheiu. L. Kurnewald, inspector de asigurări, F. Wachter și S. Benedek, voia-giori, toți din Bucaresta. I. Dürnbauer din Linz și V. Brantsch din Săraș, voia-giori.

Hotel „*Meltzer*“. B. Drog din Brezoi și D. Gju din Nașeq, preoți. A. Baba, învățătoare din Noul.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 19 Sept. n. 1896.

Săminte	Calitatea per Hect.		Prețul per 100 chilogr.		Calitatea per Hect.		Prețul per 100 chilo	
	dola	pînă	dola	pînă	dola	pînă	dola	pînă
Grâu								
Bănățesc nou	77	6.95	7.05	78	7.05	7.10		
Grâu dela Tisa	77	7.05	7.15	78	7.10	7.15		
Grâu „Pesta”	77	7	7.05	78	7.05	7.10		
Grâu de Alba-Reg.	77	7.05	7.10	78	7.10	7.15		
„Bacica”	77	7.10	7.20	78	7.15	7.25		
Grâu ung. de Nord	77	—	—	78	—	—		

Săminte, vechi ori noue	Sotal	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
			dela pînă
Săcară		70—72	6.15 6.25
Orz	de întreg	60—62	4.10 4.40
"	de vînaș	62—64	4.10 5.80
"	de beru	64—66	6.40 7.70
"	—	66—68	5.35 5.85
Orz	—	68—70	3.60 3.90
Secară (porumb)	bătău	70—72	3.70 3.75
"	de săcătui	72—74	10— 10.70
Melu	—	—	—
Înălțăci	—	—	—

Grâu	Sept.-Oct.	6.99	7.0
Cucuruz	Mart.-Apr.	7.26	7.28
„	Main.-Iun.	8.86	8.87
„	Iulie-Aug.	—	—
„	Mart.-Apr.	5.60	5.62
„	Oct.	5.26	5.28

Produse diverse	Sotal	Calitatea	dola	pînă
36m. de trif.	Lucernă ungurească	—	—	—
„	roșie	—	—	—
„	rafinat	—	—	—
„	dela Pesta	51	—	55
„	dela țeară	—	—	—
„	avântată	48	—	49
„	afumată	—	—	—
„	plavon, nou	12 50	33 50	—
„	bănățenească	13 50	13 77	—
„	brută	—	—	—
„	galbina străcurată	—	—	—
„	de Rosenau	—	—	—

Spirit

Brut, pentru rafinare	15.—	15.25
Rafinat, pentru comerțianți mari	52.—	52.50
Brut,	50.25	50.75

Obs.: Prețurile spiritului și în săptămîna din 14—20 Sept. au rămas neschimbate.

Cursul pieții din Sibiu.

Din 22 Sept. n. 1896.

Hartie-monetă română	Sept. n.	9.45	vînd. 9.52
Lire turcești	„	10.54	10.64
Imperiali	„	9.60	9.65
Ruble rusești 100 a	„	126.12	127.12
Galbeni	„	5.59	5.65
Napoleon-d'ori	„	9.49	9.51
„ (rusești)	„	9.46	9.52

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A ășit de sub tipar și se află de vândare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrei baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Un acuisitor

pentru acuirea de asigurări pe viață se caută din partea băncii de asigurare m. „Transilvania“ în Sibiu pe lângă condițiuni favorabile.

Cereri de competență sunt a se înainta până în 8 Octombrie a. e. c. n. la direcțiunea numitului institut.

Presentarea competențelor în persoană e dorită. [2128] 1—3

în „Tipografia diecesană“ din Caransebeș se primește

un culegător de litere

sub condițiuni favorabile.

Reflecții au să substearnă rugărilor lor la [2107] 2—2

Administrațiunea tipografiei și librăriei diecesane în Caransebeș.

La firma Franz Werich, Prossnitz (Moravia)

se primește pe lângă proviziune înaltă

representanți destoinici

la vânzarea de oleuri și esențe eterice.

[1964] 8—10

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vândare, cu prețul de 20 cr. broșura:

Die rechtliche Grundlage des Dualismus

Baza de drept a dualismului

de

Dr. N. D. cavalier de Preda.

Broșura aceasta, scrisă nemțește și apărută în Viena, este dedicată energicului

Dr. Carol Lueger.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vândare în librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

în

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți intermitenți în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

Tocmai a apărut și se află de vândare la „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu:

CESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

și

MODURILE SOLUȚIUNII SALE

în

UNGARIA

de

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 53 cr. v. a.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

în Sibiu.

fundată în anul 1868

[808] 58

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se platiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1,095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primește prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cienădlei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Biblioteca lui George Barițiu.

Cele mai ieftine cărți românești!

Librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiu ajunse în posesiunea unei mari părți din biblioteca lăsată de neuitatul

GEORGE BARIȚIU

se află în plăcuta poziție de a oferi publicului românesc cărți prețioase cu cel mai redus preț.

„Istoria Transilvaniei“.

Marele op al regretatului nostru istoric:

„PĂRȚI ALESE DIN ISTORIA TRANSILVANIEI“,

pe 200 de ani din urmă (3 volume). Se poate procura cu **preț redus**. Anume:

Vol. I. broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30. Vol. II. broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Vol. III. broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Opu întreg broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șese fl. și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

„Dicționarul unguresc-românesc“.

Broșurat în loc de fl. 2.50 costă acum numai fl. 1.50. Legat costă numai fl. 2.50.

Alte cărți rari și prețioase.

Prețuri reduse:

Dicționarul limbii române, după însărcinarea dată de societatea academică română, elaborat ca proiect de A. T. Laurian și I. C. Massimu. Colaboratori Iosif Hodoș și George Barițiu. — București 1876, opul complet numai 4 fl.

Glossariu, care cuprinde vorbele din limba română străine prin originea sau forma lor, precum și cele de origine înduioasă. Elaborat de A. T. Laurian și I. C. Massimu. București 1871, 584 pagini numai 50 cr.

Othello, novelă de Wilh. Hauf, traducere. 81 pagini numai 10 cr.

Responsabilitatea ministerială. Discursul de reîntrire al procurorului general și răspunsul prim-președintelui înaltei curți de cassatiune și de justiție la 16 August 1866 cu un apendice. București 1866, 57 pagini numai 10 cr.

Criticele „istorice“ ale lui Iosif Sterca de Kerpenyes scărmanate — informațiune tipărită ca manuscris de George Barițiu. Sibiu 1892, 22 pagini 5 cr.

Două drame familiare, lectură pentru tinerimea de sexul femeiesc. Sibiu 1891, 44 pag. numai 20 cr.

Aotele conferenței electorale a reprezentanților alegătorilor români din Ungaria și Transilvania, ținută în Sibiu la 1, 2 și 3 Iunie 1884. — Sibiu, 1884 84 pag. numai 20 cr.

Tesaur de Monumente istorice, atât din vechiu tipărite cât și manuscrise, cea mai mare parte străine, adunate, publicate cu prefațe și note ilustrate de A. Papu Ilarianu. (Tomul II. și III.) București 1864 à 1 fl. 50 cr.

Două raporturi de ale acelor prefeți de legiuni românești, cari în anul 1848/9 au susținut luptele cu insurgenții unguri până la reîntrirea trupelor imperiale în Transilvania. — Sibiu 1884, 80 pagini numai 15 cr.

Opurile lui Caiu Corneliu Tacit, traduse de Gavril I. Munteanu, director și profesor, date în tipar sub auspiciile societății academice după încetarea din viață a traducătorului (Biografia traducătorului anexată). Sibiu 1871 1 fl.

Darea de seamă asupra procesului politic de presă al dlui George Barițiu, redact. „Observatoriului“, în cestiunea colectelor pentru soldații români răniți. (Pertractarea finală din 30 Aprilie n. 1879). În loc de 25 cr. acum numai 10 cr.